

B A S I N . . . T O P L A N T I S I

6.4.1978

TÜM-DER (Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği) Genel Başkanı
Erhan Tezgör ve TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) Genel Başkanı
Aykut Göker, 6.4.1978 Perşembe günü ortaklaşa yaptıkları basın toplantısında "Hükümetçe öngörülen son vergi düzenlemeleri"ne ilişkin görüş ve önerilerini açıkladılar.

Basın toplantısı metni aynen şöyle:

Vergi Yasalarında yeni düzenlemelerin yapılmasının söz konusu olduğu şu günlerde, üyeleri dar gelirlilerden oluşan örgütler olarak konuya ilişkin öneri ve taleplerimizi kamuoyuna iletmeyi bir görev sayıyoruz.

MEVCUT VERGİ ADALETSİZLİĞİNİN BOYUTLARI

Bilindiği gibi ülkemizde gelir vergisi uygulamasında ücretliler aleyhine açık bir adaletsizlik hüküm sürmektedir. İşçilerden, öğretmen, memur, teknik eleman ve benzeri emekçilerden oluşan ücretlilerin ulusal gelirden aldıkları pay %33 oranında iken bu kesimlerden alınan gelir vergisinin, toplam içindeki payı %66'dır.

Aralarında sanayicilerin, ithalat ve ihracatçıların, tüccarların, bankerlerin bulunduğu beyannameli mükelleflerin ise ulusal gelirden aldıkları pay %67 iken toplam gelir vergisindeki katılma payları yalnızca %34 dolayında kalmaktadır.

Gelir vergisi uygulamasındaki en çarpıcı adaletsizlik tarım kesimi gelirlerinin vergilendirilmesinde ortaya çıkmaktadır. 1975 yılında tarım kesimi gelirleri ulusal gelirin %23,2'si iken bu kesimin, gelir vergisine katılma payı %1,4 merkezinde olmuştur.

Vergilerin ödenmesinde beyannameli vergi mükellefleri lehine tanınan ayrıcalıklar adaletsizliği katmerleştirmektedir:

Bir beyannameli mükellef kazancının vergisini 11-13 ay sonra devlete ödemektedir. Yani vergi olarak ödeyeceği parayı yaklaşık 1 yıl kullanabilmek imkanına sahiptir. Bu durumda, örneğin bir sanayici, 1 yıl süreyle ödeyeceği vergi tutarında devletten faizsiz kredi sağlamış olmaktadır. Buna karşılık tüm ücretliler vergilerini, ücretlerini aldıkları anda ödemek durumundadır.

Verginin gecikme cezası olarak uygulanan ceza hadleri de (gecikilen ilk ayda %10, daha sonraki aylarda %2) beyannameli mükelleflere vergilerini geç ödeme imkanı sağlanmaktadır. Çünkü bu hadler genel olarak borçlanmalardaki cari faiz hadlerinin ve diğer masrafların altında kalmakta ve vergi mükellefi vergi borcunu geç ödeyerek kendisine daha ucuza malolan bir kredi kaynağı bulabilmektedir. Ücretlilerin vergilerini geç ödeme gibi bir imkanları olmadığına tekrar işaret edelim.

Vergilendirme ve denetleme sistemimiz beyannameli mükelleflere geniş ölçüde vergi kaçırma imkanı vermektedir. Maliye Bakanlığınca yapılan resmi açıklamalara göre yılda yaklaşık 70 milyar TL. lik vergi kaçırılmaktadır. Bu, kapitalist ekonomi sisteminin ücretliler aleyhine, bilinerek sağladığı bir kolaylıktır.

Türkiye'de bütün vergi yükü dar gelirliilerin sırtında iken vergilendirilmeyen potansiyel alanlar mevcuttur. Örneğin gayri menkul rantlarındaki artış vergilendirildiği takdirde yılda 50 Milyar T.L. lik gelir elde edilmesi söz konusudur. Ama arsa spekülâtorlerinin, büyük mülk sahiplerinin çıkarlarının hakim olduğu bu alana dokunulamamaktadır.

ÖNERİ VE TALEPLERİMİZ:

İşbaşındaki Hükümet böylesi bir ortamda vergi düzenlemesine gitmekte, vergi adaletini sağlayacağını ileri sürmektedir. Kapitalist ekonomi sistemi geçerli olduğu sürece mutlak bir vergi adaletinin sağlanması mümkün olamamakla birlikte -mümkün değildir, çünkü mutlak bir vergi adaleti kapitalizmin yasalarına aykırıdır ve sistemin inkarı ile eş anlamlıdır- yine de, Hükümetin bu girişimini mevcut vergi adaletsizliğini bir nebze olsa bile ücretliler lehine azaltma yönünde atılmış bir adım olarak değerlendirmek istiyoruz. Yapılması düşünülen düzenlemelerine dereceye kadar ücretliler lehine ve emekçi halkın genel çıkarları doğrultusunda olacağını aşağıdaki öneri ve taleplerimiz çerçevesinde izleyeceğiz ve irdedeleyeceğiz:

1. ASGARİ ÜCRET OLARAK SAPTANAN 3300 T.L.NİN YAPILAN SON DEVALÜASYONDAN SONRA HİÇ BİR ANLAMI KALMAMIŞTIR. ASGARİ ÜCRET, ÜCRETLİLERİN İNSANCA YAŞAMASINA İMKAN VERECEK BİR DÜZEYE YÜKSELTİLMELİDİR.
2. YALNIZCA ÜCRETLİLERE UYGULANAN ÖZEL İNDİRİM ASGARİ ÜCRET DÜZEYİNE YÜKSELTİLMELİDİR. ASGARİ ÜCRETİN HER YÜKSELTİLİŞİNDE ÖZEL İNDİRİMİN DE AYNI DÜZEYE YÜKSELTİLMESİNİ SAĞLIYAN BİR İŞLEYİŞ BİÇİMİ GETİRİLMELİDİR.
3. ASGARİ ÜCRET HER YIL YENİDEN SAPTANMALIDIR.
4. ÜCRETLİLERDEN KESİLEN MALİ DENGE VERGİSİ KALDIRILMALIDIR.
5. Muhakkak ki Hükümetce öngörülen vergi düzenlemesinde kapitalist sistem bir veri olarak ele alınacaktır. Talebimiz bu sistem içinde olsa bile oyunun kurallarına göre oynanmasıdır. Kapitalist ülkede olduğu gibi TÜRKİYE'DE DE BEYANNAMELİ VERGİ MÜKELLEFLERİ VERGİLERİNİ, GELİRİ ELDE ETTİKLERİ YIL İÇERİSİNDE VE EN ÇOK 3 AYLIK DÖNEMLER SONUNDA ÖDEMELİDİR. Bu dönemler itibari ile elde edilen fiili gelire nazaran eksik vergi ödenmesi halinde sonradan mükellefçe yapılacak ek ödemeye ve geç ödenen vergilere uygulanacak faiz ve ceza hadleri cari faiz haddinin üzerinde tutulmalıdır.
6. BEYANNAMELİ MÜKELLEFLERİN, YÜKSEK GELİR DİLİMLERİNDEKİ BUGÜNKÜ VERGİ YÜKLERİ KESİNLİKLE ARTTIRILMALI, GERÇEK KAZANCIN YÜKSEK VERGİLİ DİLİMLERİN ALTINDA GÖZÜKMESİNİ SAĞLIYAN TİCARİ FORMÜLASYONLARI ENGELLEYİCİ TEDBİRLER ALINMALIDIR.
7. GAYRİMENKUL RANTLARINDAKİ ARTIŞIN VERGİLENDİRİLMESİ, TARIM KESİMİNDEKİ YÜKSEK KAZANÇLARIN VERGİLENDİRİLMESİ GİBİ POTANSİYEL VERGİ ALANLARI VERGİLENDİRİLMEME KAPSAMINA ALINMALIDIR.
8. Vergi kaçakçılığını önleyici, serbest meslek kazançlarında etkin bir vergilendirmeyi sağlayıcı rasyonel ve radikal tedbirler alınmalıdır.

Tüm ücretliler ve onların örgütleri vergi düzenlemelerini dikkatle izleyeceklerdir. Vergi düzenlemeleri, kimin kimden yana olduğunun bir kez daha kesin ayırıcı olacaktır.

